

حمله‌ی آسم (خودمراقبتی و پیشگیری)

بخش اورژانس

واحد آموزش سلامت—تاریخ تدوین: پاییز ۱۴۰۰

۲۸. از شنا کردن در استخرهای عمومی خودداری کنید.
۲۹. از حضور در مناطق مرکزی و شلوغ و پرترافیک شهری کاملاً خودداری کنید.
۳۰. تا حد امکان از حضور در پمپ های بنزین و پیاده شدن از ماشین در این محل ها پرهیز کنید.
۳۱. در فصل های شلوغ از مسافرت به مناطق پرتراکم و آلوده و غبارآلود خودداری کنید.
۳۲. هنگام حضور در هوای سرد دهان و بینی خود را کاملاً با یک پارچه یا شال ضخیم بپوشانید.
۳۳. از انجام فعالیت های سنگین جسمانی و خستگی شدید بوبیژه در هوای سرد و خشک خودداری کرده و استراحت کافی داشته باشید.
۳۴. از حضور در مکان های کاملاً مرطوب و بدون تهویه و یا تماس با رطوبت گرم (مثل سونا و چشمه های آب گرم) پرهیز کرده و در صورتی که هوای منزل شما شدیداً خشک است از دستگاه های بخارساز سرد استفاده کنید.
۳۵. اصول بهداشتی و پیش گیری از بروز بیماری های عفونی را کاملاً رعایت کنید تا دچار سرماخوردگی و آنفلوانزا نشوید، ابتلا به این بیماری ها باعث بدتر شدن علایم آسم می شوند، بهتر است سالیانه با مشورت پزشک خود و اکسن آنفلوانزا را تزریق کنید.
۳۶. در صورتی که به صورت مکرر و در تماس با مواد مختلف دچار بروز علایم شدید یا حمله می شوید به طوری که باعث اختلال در فعالیت های روزمره ی شما شده است و هم چنین در صورتی که روزانه بیش از ۶ نوبت نیاز به استفاده از اسپری آبی دارید یا در طول شب برای استفاده از آن بیدار می شوید توصیه می شود به پزشک متخصص مراجعه کنید تا تغییرات لازم در نوع درمان و میزان داروهای شما ایجاد شود.

ارتباط با ما و پاسخگویی به سوالات:

۱۶۰۰ ۰۵۱۵۷۲۳۶۸۳۳

۱۵. تا حد امکان از مایع سفیدکننده (وایتکس)، جوهر نمک و حشره کش استفاده نکنید و هنگام استفاده ای سایر افراد خانواده از آنها بهتر است از منزل خارج شوید.
۱۶. تماس نزدیک با حیوانات، پرندهای و فضولات آنها نداشته باشید.
۱۷. نظافت منزل را کاملاً رعایت کرده، کلیه ای وسایل را هر ۲-۳ روز یک بار کاملاً تمیز و گردگیری نمایید.
۱۸. هنگام نظافت منزل دهان و بینی خود را با ماسک یا پارچه ی مرطوب بپوشانید.
۱۹. پس از استفاده از انواع مواد شوینده و شیمیایی پنجره ها را برای مدتی باز نگاه دارید.
۲۰. فرش و موکت ها را هر ۴-۷ روز یک بار به خوبی و با قدرت جارو بزنید و زیر فرش ها را کاملاً تمیز کنید، تا حد امکان از جاروبرقی استفاده نمایید.
۲۱. از انداختن فرش (به خصوص غیر دستیاب) در اتاق خواب خود خودداری کنید.
۲۲. هنگام خوابیدن از ملحفه های کاملاً نخی و بالش پنهانه ای استفاده کرده و هر ۴-۷ روز یک بار آنها را با آب گرم بشویید، هنگام شستشو از مایع سفیدکننده ی غلیظ یا نرم کننده های معطر استفاده نکرده و آنها را در هوای آزاد خشک کنید.
۲۳. از ایجاد کپک بر روی سطوح مختلف منزل (مثل کناره ی شیرهای حمام) یا مواد غذایی فاسد شونده جلوگیری کرده و محل های مناسب رشد کپک (مثل کهنه ها و اسفنج های آشپزخانه، داخل ماشین لباسشویی و نقاط نمناک) را شناسایی و پاکسازی کنید.
۲۴. در صورت وجود تعداد زیادی سوسک حمام در منزل شما باید جهت نابودسازی کامل آنها و سم پاشی مناسب منزل اقدام کنید.
۲۵. از مصرف هرگونه مواد بهداشتی، آرایشی، شوینده و انواع عطر و اسپری با مارک ها و اسامی جدید یا ناشناخته جدا خودداری کنید.
۲۶. از استعمال سیگار و قلیان و تماس با دود هیزم و چوب یا دود اگزوز ماشین ها و نیز حضور در مکان هایی که دود آن وجود دارد (مثل قهوه خانه ها) جدا خودداری نمایید.

۷. از مصرف خودسرانه‌ی انواع داروهای ضد درد مثل آسپیرین و بروفن و داروهای ضد فشار خون مثل آنتولول و پروپرانولول (ایندرال) که باعث بروز حمله‌ی آسم می‌شوند خودداری کرده و در صورت نیاز به چنین داروهایی به پژشک مراجعه کرده و ایشان را از وجود زمینه‌ی آسم در خود مطلع کنید تا داروهای دیگری برای شما تجویز شود.

۸. اسپری‌های خود را در زمان مشخص و به روش صحیح استفاده کنید، استفاده‌ی منظم و دائم آنها حتی در زمان‌های بدون علامت از بروز علایم و حمله‌ها جلوگیری می‌کند.

۹. اسپری‌هایی به رنگ آبی (سالبیوتامول) و سبز (آتروونت) معمولاً اثر فوری دارند و برای درمان سریع علایم به کار می‌روند اما اثر آن‌ها کوتاه و موقت است، بنابراین باید همواره و در هر شرایطی یکی از آنها (ترجیحاً اسپری آبی) را همراه خود داشته باشید تا در صورت بروز هر یک از علایم (مل تنگی نفس یا سرفه) بتوانید سریعاً از آن استفاده کنید.

۱۰. به هیچ وجه بدون همراه داشتن اسپری‌های آبی یا سبز از منزل خارج نشوید، توصیه‌می‌شود چند عدد از این نوع اسپری را تهیه کرده و در مکان‌های مختلف مثل دستی، ساک ورزشی، داشبورد اتومبیل و داخل میز کار خود قرار دهید.

۱۱. در صورتی که هنگام ورزش و فعالیت دچار بروز علایم می‌شوید، می‌توانید ۱۵ دقیقه قبیل از شروع ورزش از اسپری آبی استفاده کنید، هم چنین پیش از آغاز ورزش بدن خود را گرم و آماده سازی کرده و به آرامی شدت فعالیت را زیاد کنید و از ورزش کردن در هوای سرد خودداری نمایید.

۱۲. از مصرف غذاهای تحریک‌کننده که در بالا به نام بعضی از آنها اشاره شد تا حد امکان خودداری نمایید.

۱۳. تماس خود با گل‌ها و گیاهان (مثلاً حضور در باغ یا پارک یا گل فروشی) را تا حد امکان محدود کرده و از نگهداری آنها در داخل منزل بویژه اتاق خواب خودداری کنید.

۱۴. از صابون‌ها یا مواد شوینده‌ی معطر برای استحمام و شستن لباس‌ها استفاده نکنید و از تماس طولانی مدت با مواد شوینده‌ی دارای بوی تند خودداری نمایید.

- رطوبت شدید و فضاهایی با بخار آب اشباع (مثل سونا و چشم‌های آب گرم) - ابتلا به بیماری‌های عفونی و ویروسی (مثل سرماخوردگی و آنفلوآنزا) - استرس، اضطراب و فشارهای روانی - فعالیت جسمانی سنگین و ورزش (به خصوص در هوای سرد یا آلوده)

پس از ترجیح تا زمان بهبودی به نکات و توصیه‌های زیر توجه کنید:

۱. در صورتی که دقیقاً علت بروز حمله‌ی فعلی را نمی‌دانید و سابقه‌ی حساسیت شناخته شده‌ای ندارید، عامل ایجاد آن احتمالاً ماده‌ی کاملاً جدیدی است که در چند روز اخیر به تازگی با آن تماس داشته یا از آن استفاده کرده‌اید (انواع غذاها، داروها، مواد شیمیایی مختلف، عطر، لباس و...)، بنابراین با تمرکز کامل، فهرستی از فعالیت‌های اخیر خود مانند تماس با مواد مختلف، غذاهای مصرف شده (شامل کلیه‌ی مواد اولیه) و حضور در مکان‌های مختلف را یادداشت نمایید تا به یافتن عامل حساسیت زا کمک کند.

۲. در صورتی که هنگام ترجیح داروی خاصی (مثل کورتون خوارکی) برای شما تجویز شده است فقط همان دارو را طبق دستور و تا زمان معین شده مصرف کنید.

۳. درمان آسم در اغلب موارد نیاز به مصرف آنتی بیوتیک ندارد، بنابراین از مصرف خودسرانه‌ی این داروها جدا خودداری کنید، اما در صورت تجویز حتماً دارو را در زمان مشخص مصرف کرده و دوره‌ی درمان را تا انتهای کامل نمایید.

۴. از مصرف ترکیبات مختلف تزریقی یا خوارکی کورتون دار (مثل دگزامتازون، بتاماتازون، هیدروکورتیزون، پردنیزولون) به طور خودسرانه و بدون دستور پژشک کاملاً خودداری کنید و در صورتی که هنگام ترجیح برای شما از این گروه دارویی تجویز شده است تنها طبق دستور مصرف کرده و حتماً در زمان مشخص شده دارو را قطع کنید.

آسم یک بیماری تنفسی غیرعفونی و غیر واگیر است که در آن راه‌های هوایی که مسیر عبور هوا (پس از بینی و حلق و نای) به سمت ریه‌ها هستند تنگ و باریک شده و هوای کافی به خوبی و آسانی به ریه‌ها و داخل بدن نمی‌رسد و باعث بروز علایم زیر می‌شود:

- سرفه - تنگی نفس و سختی تنفس - گرفتگی و سنگینی قفسه‌ی سینه - خس خس سینه و تنفس صدادار

عوامل زیر در بسیاری از افراد ممکن است باعث بروز علایم و حتی ایجاد حمله‌ی شدید آسم شوند:

- گرد و خاک و غبار (مثل گرد و غبار اسباب منزل و مبلمان)

- گل‌ها و گیاهان (به خصوص گرده‌ی گل‌ها)

- آلودگی هوا و دوده و ذرات ریز معلق در هوا

- برخی غذاها (به خصوص گوجه فرنگی، هندوانه، ادویه‌ها، فلفل قرمز، زعفران، سس‌ها، غذاهای شور، آجیل‌هایی مثل بادام زمینی و گردو، غذاهای دریابی، کنسروها مثل ماهی تن، غذاهای آماده و بسته بندی، غذاهای دارای ترکیبات نگهدارنده یا رنگ‌های مصنوعی، انواع شکلات و شیرینی، نوشابه‌ها)

داروهای مختلف (آسپرین، بعضی از داروهای ضد درد مثل بروفن و ناپروکسن، برخی از داروهای ضد فشار خون مثل آنتولول و پروپرانولول)

- انواع عطرها و اسانس‌ها یا مواد آرایشی و بهداشتی معطر

- انواع ترکیبات به شکل افشاره و اسپری (مثل خوشبو کننده‌ی هوا، حشره‌کش، پاک کننده‌ها، شیشه‌پاک‌کن، اسپری‌های ویژه‌ی آرایش مو) - اسیدها، مواد شیمیایی و نفتی یا شوینده‌ها با بوی تند و سوزاننده (مثل مایع سفید کننده، جوهر نمک، مایع لوله بازکن، گازویل، بنزین و تینر) - انواع دود (مثل دود سیگار و تنباقو، دود هیزم و چوب و زغال، دود اگزوز) - انواع کپک و مواد فاسد - پارچه‌های پشمی و پرزدار - پر و کرک پرنده‌گان و تماس با حیوانات و سوسک حمام و سایر حشرات خانگی - سرمای شدید یا تغییر دمای ناگهانی و شدید - خشکی هوا